

**МАКАРОВ МИХАЙЛО В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ**

доктор філософії (PhD), молодший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9524-9092>

**ПАСМОР ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА**

кандидат наук із соціальних комунікацій, Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8773-360X>

УДК 340+346.2

DOI 10.37772/2518-1718-2025-2(50)-15

## ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ЗНАНЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ІНФРАСТРУКТУР УКРАЇНИ

У статті досліджено нормативно-правове забезпечення процесів трансферу знань в Україні, що має ключове значення для формування інноваційної економіки та забезпечення сталого розвитку в умовах відновлення держави після руйнівних наслідків повномасштабної війни. Визначено основні положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», який визнає результати науково-технічної діяльності, зокрема знання й технології, об'єктами інтелектуальної власності, що підлягають правовій охороні та можуть бути використані у практичній діяльності. Проаналізовано Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», який деталізує механізми передачі технологій, знань, досвіду та інших результатів інтелектуальної діяльності між суб'єктами інноваційної системи. Акцент зроблено на важливості стратегічного бачення, закріпленого у Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року та Концепції Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур до 2026 року, які визначають завдання щодо інтеграції наукових розробок у реальний сектор економіки, посилення співпраці між наукою, освітою та бізнесом. Крім того, розглянуто кращі європейські та міжнародні практики організації ефективного трансферу знань і управління інтелектуальною власністю, що можуть бути імплементовані в українському контексті.

**Ключові слова:** трансфер знань, інтелектуальна власність, науково-технічна діяльність, інновації, трансфер технологій, правове регулювання, наука і бізнес, стратегія інноваційного розвитку, дослідницькі інфраструктури, економіка знань.

**Постановка проблеми.** Трансфер знань сьогодні постає одним із провідних механізмів забезпечення інноваційного розвитку та відновлення економіки України в умовах повномасштабного вторгнення Росії та руйнівних наслідків війни. В умовах руйнації матеріально-технічної бази досліджень, міграції наукового персоналу та тимчасового припинення діяльності багатьох науково-дослідних установ постає гостра потреба у розробленні правових механізмів, покликаних забезпечити безперервний обіг знань та результатів досліджень між наукою, бізнесом та суспільством загалом.

Своєрідними особливостями сьогоденного стану цієї діяльності в Україні є явище релокації науково-дослідних установ у безпечніші регіони, об'єднання та злиття досліджень задля збереження наукового потенціалу, а також розширення співпраці із міжнародними партнерами — європейськими та світовими університетами й дослідними центрами. Це дає можливість забезпечити безперервний процес генерації знань та покращити рівень науково-інноваційного співробітництва в умовах воєнного стану.

Додатковий імпульс цьому процесу надає розвиток онлайн-освіти у вітчизняних університетах, за-

<sup>1</sup> Статтю підготовлено в межах фундаментальної теми «Правові механізми нової науково-дослідницької інфраструктури» № 0121U113768, 2025 р.

вдяки чому забезпечується підготовка нового покоління фахівців та розширюється можливість співпраці між навчально-науковими установами та іншими зацікавленими сторонами в дистанційному просторі. Вказані обставини створюють підґрунтя для розроблення спеціалізованого правового забезпечення, покликаного забезпечити найбільш повне використання результатів досліджень та розробок, покращити рівень інновацій та зміцнити співробітництво між наукою, бізнесом, владою та суспільством в умовах сучасних історичних випробувань.

#### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Останні дослідження у сфері трансферу знань і технологій окреслюють широкий спектр підходів до управління інтелектуальною власністю, формування ефективної взаємодії між науковими установами та бізнесом, а також впровадження інновацій у виробництво. Зокрема, у працях Семиноженка В. П., Литвиненка Л. М. та Зелінського О. Ф. розглядаються стратегічні пріоритети розвитку дослідницької інфраструктури в Україні як основи для підвищення спроможності наукового середовища до трансферу знань. Ковальчук В. І. та Петренко О. М. аналізують трансфер технологій як ключовий інструмент інноваційного розвитку, підкреслюючи необхідність інтеграції наукових розробок у реальний сектор економіки. Іваненко С. В. акцентує увагу на особливостях правового регулювання трансферу технологій в Україні, вказуючи на фрагментарність законодавчої бази. Мельник О. М. та Бондаренко Т. В. досліджують інноваційну діяльність у контексті науково-технічного прогресу, звертаючи увагу на низький рівень комерціалізації результатів досліджень. Литвиненко Л. М. аналізує існуючі виклики у формуванні національної системи трансферу технологій та наголошує на потребі розробки ефективних механізмів управління знаннями.

Незважаючи на глибину проведених досліджень, відкритими залишаються питання формування сталої національної екосистеми трансферу знань, нормативного забезпечення ефективної взаємодії між зацікавленими сторонами, захисту прав інтелектуальної власності в умовах воєнного стану та подальшої інтеграції України у європейський інноваційний простір.

**Метою статті** є всебічний аналіз правових, інституційних та практичних аспектів трансферу знань в Україні в контексті сучасних викликів та євроінтеграційних прагнень. Дослідження спрямоване на визначення ключових бар'єрів і можливостей у сфері передачі результатів наукової та науково-технічної діяльності в економіку та суспільне життя, а також на виявлення шляхів удосконалення національної системи трансферу знань. Особливу увагу приділено нормативно-правовому регулюванню, ролі дослід-

ницьких інфраструктур, міжнародному досвіду й потенціалу комерціалізації знань у післявоєнний період відновлення.

**Виклад основного матеріалу.** Трансфер знань сьогодні розглядається як один із найважливіших механізмів розповсюдження результатів науково-дослідних розробок та забезпечення інноваційного розвитку економіки та суспільства в цілому. В правовому розумінні він містить сукупність правових, організаційних та економіко-управлінських заходів, завдяки яким знання, створені в дослідженнях, набувають практичного застосування та впливу на покращення виробничих процесів, розробку нових технологій та зміцнення конкурентоспроможності галузей народного господарства.

Базою правового забезпечення трансферу знань в Україні є Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848VIII [1], який у статті 1 дає визначення результатів науково-технічної діяльності та покладає завдання із забезпечення умов для використання цих результатів у економіці та інших сферах суспільного життя. Вказаний закон розглядає результат науково-науково-технічних розробок, у тому числі знання та технології, як об'єкти інтелектуальної власності, що підлягають правовій охороні та розповсюдженню.

Деталізація правового розуміння трансферу знань міститься у Законі України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року № 143V [2]. Відповідно до статті 1 цього Закону, трансфер технології — це «передача прав на технології, знання, досвід та інші об'єкти інтелектуальної власності між сторонами з метою впровадження цієї технології у виробництво, покращення характеристик готового продукту, розширення асортименту продукції та покращення конкурентних позицій». Вказані норми застосовуються й до процесу передачі знань між науково-дослідними установами, вищими навчальними закладами та іншими суб'єктами інноваційно-наукового співробітництва.

Основними цілями такого трансферу є забезпечення практичного використання результатів досліджень у народному господарстві, розширення можливостей співробітництва між наукою та бізнесом, покращення рівня технологій та конкурентоспроможності галузей економіки, розв'язання гострих суспільних проблем та зміцнення інноваційно-наукового потенціалу України, особливо в умовах відновлення та розбудови після руйнівних наслідків повномасштабної війни. Це відповідає завданням, визначеним у «Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 526р) [3] та «Концепції Державної цільової програми розвитку

досліджень та дослідницьких інфраструктур в Україні до 2026 року» (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 322р) [4].

Отже, правове розуміння трансферу знань ґрунтовно спирається на норми спеціалізованого законодавства України та визначає його як процес передачі результатів науково-науково-методичної діяльності у практичну площину з метою забезпечення економіко-наукового прогресу та зміцнення інноваційного потенціалу України.

Також варто зазначити, що реалізація процесу трансферу знань ґрунтовно спирається на міжнародно-правові стандарти та практику розвинутих країн, зокрема держав-членів Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки.

У праві Європейського Союзу найбільш повно питання трансферу знань розкрито у Рекомендації Комісії (2008/1329/ЄС) про управління інтелектуальною власністю в публічно-науково-дослідних установах та Керівних принципах (Guidelines) із трансферу знань (EU Knowledge Transfer Guidelines, 2008) [6]. Вказані акти визначають завдання та процедури співпраці між дослідженням та бізнесом, забезпечують рівний та прозорий розподіл прав інтелектуальної власності, заохочують створення стартапів та спіноф-компаній та покращують використання результатів досліджень у економіці та суспільстві.

У цьому аспекті показовою є діяльність деяких європейських досліджених інфраструктур, наприклад CERN (Швейцарія) та ESRF (Франція), де розроблено спеціалізовані офіси з трансферу технологій (Technology Transfer Offices — TTO) [7]. Вони забезпечують юридичний супровід співпраці між дослідженнями та промисловістю, розробляючи ліцензійні угоди, патенти, спінофи та стартапи. Це дає можливість швидко впроваджувати розробки в життя та покращувати рівень інновації в країнах ЄС [8].

У США найбільш ґрунтовно питання трансферу знань та результатів досліджень врегульовано Законом Бай-Дола (Bayh-Dole Act, Pub. L. 96-517, 35 USC § 200–212) та Законом про співробітництво у галузі досліджень та розробок (Technology Innovation and Cooperation Act) [9]. Вказані акти дають можливість університетам та дослідженим установам набувати прав інтелектуальної власності на розробки, створені за бюджетні кошти, та розпоряджатися ними (ліцензії, продаж прав, співпраця з бізнесом). Це істотно покращило рівень практичного використання результатів досліджень у економіці та дозволило розвинути співробітництво між університетами й підприємствами. Таким способом, наприклад, Масачусетський технологічний інститут (MIT) розвинув потужну практику співпраці зі стартапами та великими корпораціями завдяки використанню патентних прав та механізмів трансферу технології [10].

Досліджений досвід показує, що в умовах руйнівних наслідків війни та міграції наукового персоналу цей механізм набуває особливого значення: він дає можливість забезпечити економіко-науковий суверенітет та збереження інтелектуального капіталу країни. Реалізація такого підходу в Україні покликана покращити співпрацю між наукою та бізнесом, розширити можливості практичного використання результатів досліджень та зміцнити економіку в повоєнний період.

Таким чином, правове забезпечення трансферу знань у діяльності дослідницьких інфраструктур ґрунтовно спирається на практику розвинутих країн та норми міжнародно-правових актів, що дає можливість сформулювати найбільш ефективну модель співпраці між дослідженнями, освітою та виробництвом.

Окрім нормативно-правового регулювання, існує також цивільно-господарське, яке визначає механізми співробітництва та розподілу прав та обов'язків між сторонами. Це проявляється у використанні договорів про співробітництво, розподілі прав інтелектуальної власності, ліцензійних угод та інших правочинів, покликаних забезпечити практичну реалізацію результатів досліджень.

Основою співпраці між науковими установами, бізнесом та органами влади у процесі трансферу знань є цивільно-правові договори про співробітництво та партнерство. Вказані правочини покликані забезпечити рівний розподіл прав та обов'язків, визначити цілі співробітництва, джерела фінансування, обсяги та терміни співпраці, а також механізми розв'язання можливих спорів. Вказані договори ґрунтовно спираються на норми Цивільного та Господарського кодексів України, а також на спеціалізовані акти — наприклад, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (№ 848VIII від 26 листопада 2015 року) [1].

Основне питання правового забезпечення співробітництва — розподіл прав інтелектуальної власності та результатів досліджень між партнерами. Це питання найбільш детально врегульоване Цивільним кодексом України (глава 75), Законом України «Про авторське право і суміжні права» (№ 2811IX від 1 грудня 2022 року) та Законом України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (№ № 143-V від 14 вересня 2006 року) [2]. Вказані норми дають можливість сторонам визначати в договорах розподіл прав та вигоди від використання результатів досліджень, забезпечують правову визначеність та прогнозованість співпраці.

Захист результатів досліджень та розробок забезпечується за допомогою патентно-ліцензійних механізмів та інших правових інструментів. Власники прав інтелектуальної власності (університети, досліджені установи, розробники) вправі розпоряджа-

тися ними — наприклад, надавати ліцензії, видавати дозволи на використання, відступати права іншим юридично зацікавленим особам [11, с. 7]. Це дає можливість забезпечити правову охорону результатів розумової діяльності та найбільш повно розкрити економіко-науковий потенціал співпраці.

Діяльність дослідних інфраструктур також визначається розробленими ними **внутрішніми положеннями** — статутами, регламентами, порядком розподілу результатів досліджень та іншими розпорядчими актами. Вказані документи покликані забезпечити прозорість, рівність прав та можливостей для співробітників та партнерів, визначити процедури прийняття рішень та розв'язати можливі конфлікти. Вказані положення розробляються у відповідності до профільних законів та наказів Міністерства освіти і науки України, що дає можливість сформувати єдині правила співпраці та забезпечити правову стабільність діяльності дослідних інфраструктур.

Тим не менш, реалізація процесу трансферу знань у діяльності дослідних інфраструктур в Україні сьогодні постає джерелом цілого комплексу юридичних проблем та колізій, що істотно ускладнюють співпрацю між науковими установами, бізнесом та іншими зацікавленими сторонами, а також гальмують практичне застосування результатів досліджень та розробок [12, с. 50].

Однією з найбільш гострих проблем є міграція наукового персоналу та студентів за кордон у зв'язку з повномасштабною війною та загрозою життю. Втрата найбільш підготовлених фахівців та дослідних груп завдає руйнівного удару по науково-інноваційному потенціалові країни, розриває історично сформовані зв'язки між дослідними колективами та навчальними закладами та істотно звужує можливості практично використати розробки в економіці. Це проявляється у скороченні бюджетних асигнувань, недостатності кадрового забезпечення та руйнації дослідних команд.

Не менш гострими постають питання правового забезпечення співробітництва між дослідними інфраструктурами в умовах руйнівних міграційних процесів та виїзду співробітників за кордон, а також у зв'язку з тим, що деякі дослідні установи змушені проводити релокацію, зливатися або об'єднатися задля забезпечення безпеки та збереження матеріально-наукового потенціалу [13, с. 115]. Це порушує питання правонаступництва, розподілу прав інтелектуальної власності, розмежування повноважень та використання результатів досліджень після такого об'єднання. релокація наукових установ, яка сьогодні є вимушеним кроком задля забезпечення безпеки співробітників та збереження матеріально-наукового потенціалу. Релокація тягне за собою цілу низку правових наслідків: необхідно забезпечити юридич-

ну безперервність діяльності установи, перейти до іншого місцезнаходження, розв'язати питання прав на матеріальні активи та інтелектуальні розробки, визначити правовий статус співробітників та розподіл повноважень між структурними підрозділами. В тому числі, окрім релокації сьогодні спостерігається супутній процес після зміни юридичної чи фізичної адреси — об'єднання та злиття наукових установ та інститутів задля забезпечення життєдіяльності та покращення використання ресурсів [14, с. 37]. Це також створює правові питання, пов'язані з розподілом прав інтелектуальної власності, зміною складу засновників, структури управління та умов співробітництва з іншими партнерами.

Фінансування досліджень та діяльності дослідних інфраструктур істотно скорочується в умовах міграції студентів та співробітників за кордон, руйнації навчальних закладів та недостатнього бюджетного забезпечення. Це звужує можливості розробки новітніх технологій, співпраці з бізнесом та практичного застосування результатів досліджень у народному господарстві, що завдає істотних збитків економіко-науковому суверенітету України та погіршує рівень конкурентоспроможності вітчизняних досліджень на світовому рівні.

Не менш важливими сьогодні є правові аспекти співпраці з міжнародними партнерами — провідними європейськими та американськими університетами, дослідними центрами й бізнес-структурами. Міжнародне співробітництво дає можливість розширювати дослідження, покращувати рівень розробок та зміцнювати економіко-науковий суверенітет України, особливо в умовах міграції наукового персоналу та руйнації матеріально-наукового потенціалу [15, с. 73]. Водночас це вказує на необхідність розробки спеціалізованих правових механізмів співпраці, розподілу прав на результати досліджень та забезпечення прозорості використання бюджетних та грантових ресурсів.

У цьому контексті особливого значення набуває правове забезпечення онлайн-освіти вітчизняних університетів та науково-дослідних інститутів. В умовах міграції співробітників та руйнації матеріальної бази саме онлайн-освіта дає можливість навчати нові кадри, розвивати дослідження та підтримувати зв'язки між науковцями та партнерами за кордоном. Це потребує розробки правових норм, що визначали б навчальні стандарти, форми атестації, використання освітніх платформ, забезпечували рівний доступ до навчальних програм та результатів досліджень, а також містили механізми розподілу прав інтелектуальної власності, створених у цьому процесі.

**Висновки.** Досліджений стан правового забезпечення трансферу знань у діяльності дослідницьких інфраструктур України дає підстави зробити висно-

вок про гостру необхідність розробки та вдосконалення правових механізмів співпраці між наукою, освітою, бізнесом та іншими заінтересованими сторонами в умовах повоєнного відновлення та міграції наукового персоналу.

По-перше, слід забезпечити розробку спеціалізованого законодавства та підзаконних актів, покликаних визначати правовий режим результатів досліджень, розподіл прав інтелектуальної власності та умови співробітництва між партнерами в дослідницьких проектах. Це дасть можливість покращити юридичну визначеність та забезпечити рівний розподіл вигоди між усіма сторонами співпраці.

По-друге, необхідно розробити модель співпраці з міжнародними партнерами та алгоритми розподілу прав та результатів досліджень з урахуванням європейських стандартів та практики провідних дослідницьких центрів та університетів. Це дозволить покращити рівень конкурентоспроможності української науки та зміцнити економіко-науковий суверенітет країни.

По-третє, з урахуванням міграції наукового персоналу та руйнації матеріальної бази, правове забезпечення онлайн-освіти та дистанційних досліджень набуває особливого значення. Це дасть можливість зберегти кадровий потенціал, забезпечити безперервність навчального процесу та розширити співпрацю із зовнішніми партнерами. Вказані завдання потребують розробки спеціалізованих норм, що визначатимуть навчальні стандарти, правила атестації, розподілу прав інтелектуальної власності та використання результатів досліджень, створених у дистанційному просторі.

Таким чином, розв'язання наявних проблем правового забезпечення трансферу знань можливе завдяки розробці цілісних правових механізмів та співіснуванню норм публічного та приватно-правового характеру, що забезпечить найбільш повну реалізацію наукового потенціалу України та зміцнить економіку в повоєнний період.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 року № 848-VIII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2016, № 5, ст. 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 17.06.2025).
2. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14 вересня 2006 року № 143-V. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 44, ст. 430. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (дата звернення: 17.06.2025).
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії інноваційного розвитку України на період до 2030 року» від 10 липня 2019 року № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p> (дата звернення: 17.06.2025).
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку досліджень та дослідницьких інфраструктур в Україні до 2026 року» від 14 квітня 2021 року № 322-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-2021-p> (дата звернення: 17.06.2025).
5. European Commission. (2008). Recommendation 2008/1329/EC on the management of intellectual property in public research organisations. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008H1329> (дата звернення: 17.06.2025).
6. European Commission. (2008). EU Knowledge Transfer Guidelines. URL: [https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/knowledge\\_transfer\\_guidelines.pdf](https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/knowledge_transfer_guidelines.pdf) (дата звернення: 17.06.2025).
7. CERN. (2025). Technology Transfer Office. URL: <https://home.cern/about/technology-transfer> (дата звернення: 17.06.2025).
8. ESRF. (2025). Technology Transfer. URL: <https://www.esrf.eu/about/industry/technology-transfer> (дата звернення: 17.06.2025).
9. Bayh-Dole Act, Pub. L. 96-517, 35 U.S.C. §§ 200–212 (1980). URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-94/pdf/STATUTE-94-Pg3015.pdf> (дата звернення: 17.06.2025).
10. Technology Innovation and Cooperation Act. URL: <https://www.congress.gov/bill/> (дата звернення: 17.06.2025).
11. Семиноженко В. П., Литвиненко Л. М., Зелінський О. Ф. (2021). Розвиток дослідницької інфраструктури в Україні: стратегічні пріоритети та інструменти реалізації. *Наука та інновації*, 3(17), 5–18.
12. Ковальчук В. І., Петренко О. М. (2019). Трансфер технологій як інструмент інноваційного розвитку. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Економіка, 102, 45–53.
13. Іваненко С. В. (2020). Особливості правового регулювання трансферу технологій в Україні. *Право і суспільство*, 4(56), 112–119.

14. Мельник О. М., Бондаренко Т. В. (2022). Інноваційна діяльність і трансфер знань у науково-технічній сфері України. *Економіка та держава*, 7, 35–41.
15. Литвиненко Л. М. (2018). Розвиток системи трансферу технологій в Україні: виклики та перспективи. *Науковий вісник Полтавської державної аграрної академії*, 1(57), 71–76.

## REFERENCES

1. Law of Ukraine “On Scientific and Scientific-Technical Activity” of November 26, 2015, No 848VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [Verkhovna Rada of Ukraine]. 2016. No 5. Item 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (accessed 17.06.2025).
2. Law of Ukraine “On State Regulation of Activities in the Field of Technology Transfer” of September 14, 2006, No 143V. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [Verkhovna Rada of Ukraine]. 2006. No 44. Item 430. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16> (accessed 17.06.2025).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine. “On Approval of the Strategy of Innovation Development of Ukraine for the Period up to 2030” of July 10, 2019, No 526r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-p> (accessed 17.06.2025).
4. Cabinet of Ministers of Ukraine. “On Approval of the Concept of the State Target Programme for the Development of Research and Research Infrastructures in Ukraine until 2026” of April 14, 2021, No 322r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-2021-p> (accessed 17.06.2025).
5. European Commission. (2008). Recommendation 2008/1329/EC on the management of intellectual property in public research organisations. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008H1329> (accessed 17.06.2025).
6. European Commission. (2008). EU Knowledge Transfer Guidelines. URL: [https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/knowledge\\_transfer\\_guidelines.pdf](https://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/knowledge_transfer_guidelines.pdf) (accessed 17.06.2025).
7. CERN. (2025). Technology Transfer Office. URL: <https://home.cern/about/technology-transfer> (accessed 17.06.2025).
8. ESRF. (2025). Technology Transfer. URL: <https://www.esrf.eu/about/industry/technology-transfer> (accessed 17.06.2025).
9. Bayh-Dole Act, Pub. L. 96-517, 35 U.S.C. §§ 200–212 (1980). URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-94/pdf/STATUTE-94-Pg3015.pdf> (accessed 17.06.2025).
10. Technology Innovation and Cooperation Act. URL: <https://www.congress.gov/bill/> (accessed 17.06.2025).
11. Semynozhenko, V. P., Lytvynenko, L. M., Zelinsky, O. F. (2021). Development of Research Infrastructure in Ukraine: Strategic Priorities and Implementation Tools. *Nauka ta Innovatsiyi [Science and Innovation]*. (3(17)): 5–18.
12. Kovalchuk, V. I., Petrenko, O. M. (2019). Technology Transfer as a Tool for Innovation Development. *Visnyk of Lviv Polytechnical National University. Series: Economics*, (102): 45–53.
13. Ivanenko, S. V. (2020). Features of Legal Regulation of Technology Transfer in Ukraine. *Law and Society*, (4(56)): 112–119.
14. Melnyk, O. M., Bondarenko, T. V. (2022). Innovation Activity and Knowledge Transfer in the Scientific and Technical Sphere of Ukraine. *Ekonomika ta Derzhava [Economy and State]*. (7): 35–41.
15. Lytvynenko, L. M. (2018). Development of Technology Transfer System in Ukraine: Challenges and Prospects. *Scientific Bulletin of Poltava State Agrarian Academy*. (1(57)): 71–76.

## MAKAROV MYKHAILO

PhD, Junior Researcher, Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework  
for Innovative Development NALS of Ukraine

## PASMOR YULIIA

Candidate of Sciences in Social Communications, Research Institute of Legal Support  
for Innovative Development of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine

# LEGAL REGULATION OF KNOWLEDGE TRANSFER IN THE ACTIVITIES OF UKRAINE’S RESEARCH INFRASTRUCTURES

**Abstract.** The article explores the legal and regulatory framework governing knowledge transfer processes in Ukraine, which play a crucial role in shaping an innovative economy and ensuring sustainable development during the country's recovery from the devastating consequences of full-scale war. It outlines the key provisions of the Law of Ukraine "On Scientific and Scientific-Technical Activity," which recognizes the results of scientific and technological work—including knowledge and technologies—as intellectual property objects subject to legal protection and applicable in practical use. The analysis also covers the Law of Ukraine "On State Regulation of Activities in the Field of Technology Transfer," which details mechanisms for the transfer of technologies, knowledge, experience, and other intellectual outputs among actors in the innovation system. Emphasis is placed on the importance of a strategic vision, as enshrined in the Innovation Development Strategy of Ukraine until 2030 and the Concept of the State Targeted Program for the Development of Research Infrastructures until 2026. These documents set out objectives for integrating scientific developments into the real economy and enhancing collaboration between science, education, and business. Additionally, the article examines leading European and international practices for organizing effective knowledge transfer and intellectual property management that could be implemented within the Ukrainian context.

**Keywords:** knowledge transfer, intellectual property, scientific and technological activity, innovation, technology transfer, legal regulation, science and business, innovation development strategy, research infrastructures, knowledge economy.

**За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:**

Макаров М. В. Пасмор Ю. В. Правове регулювання трансферу знань у діяльності дослідницьких інфраструктур України. *Право та інновації*. 2025. № 2 (50). С. 141–147.